

Föräldrarnas yrken och sociala ställning samt barnets födelsevikt och -längd

Av dr J. A. Abolins, Stockholm

Om det inflytande föräldrarnas yrken och sociala ställning kan ha på födelsevikt och -längd har skrivits många arbeten varvid stora meningskiljaktigheter framkommit. Här följer några uppgifter ur Goldfelds (1912) arbete omfattande ca 1.000 förstföderskor (tabell 1).

Denna tabell visar ett tydligt yrkesinflytande. Samma uppfattning har också Letourneur (1897), Fuchs (1899), Fuhrmann (1907), Merletti (1907), Peller & Bass (1924), Paton & Findley (1926), Murray (1931), Rossi (1946), Kirchhoff (1948/49), Douglas (1950), Gibson & Mc Keown (1950), Salber & Bradshaw (1954), Ellis (1956), Donelly, Flowers, Creadock, Greenberg & Wells (1957), m. fl.

En del av dessa auktorer (t. ex. Ellis, Gibson

& Mc Keown, Douglas m. fl.) anser, att de materiella levnadsförhållandena har störst inflytande. Gibson och Mc Keown har indelat sitt material (23.970 nyfödda) från Birmingham i de två grupperna "fattiga" och "välsituerade" och därvid fått följande resultat:

TABELL 2

Paritet	Födelsevikt (g)	
	Fattiga	Välsituerade
I-parae	3.210	3.270
II- "	3.360	3.400
III- "	3.470	3.470
IV- " och flera	3.440	3.510
Alla	3.350	3.380

TABELL 1

Ålder	Yrke	Gossar		Flickor		Bådadera	
		Vikt (g)	Längd (cm)	Vikt (g)	Längd (cm)	Vikt (g)	Längd (cm)
32,2	lärare	3.506	51,4	3.627	51,0	3.566	51,2
28,4	köpman	3.573	51,6	3.372	50,0	3.473	50,9
29,1	hemmansägare	3.566	51,2	3.339	50,5	3.453	50,9
27,9	fabriksarbetare	3.323	51,5	3.523	49,9	3.423	50,7
27,1	slaktare	3.514	51,3	3.322	50,3	3.418	50,8
26,4	snickare	3.259	50,7	3.525	50,1	3.392	50,9
25,9	bagare	3.390	51,0	3.366	50,4	3.378	50,7
24,5	stenhuggare	3.507	51,5	3.217	50,0	3.362	50,8
26,5	banarbetare	3.365	50,0	3.208	49,9	3.286	50,3
27,8	bonde	3.347	51,1	3.204	50,3	3.275	50,7
27,8	murare	3.161	50,0	3.378	50,4	3.269	50,2
26,3	skomakare	3.274	50,7	3.255	50,6	3.265	50,1
27,0	sättare	3.263	50,3	3.250	49,8	3.257	50,0
27,0	mekaniker	3.446	50,9	3.204	49,9	3.255	50,4
25,4	smed	3.392	51,2	3.111	49,7	3.252	50,4
25,6	skräddare	3.381	50,4	3.111	49,8	3.246	50,1
25,0	dykare	3.216	50,7	3.227	50,5	3.221	50,6
25,8	daglönare	3.392	50,5	3.048	49,7	3.220	50,1

Några andra auktorer (Martinotti 1917, Kirchhoff 1948, Douglas 1950, m. fl.) anser den vikti-
gaste faktorn vara hur länge den blivande mo-
dern fortsätter sitt arbete före förlossningen.
Martinotti redovisar följande siffror:

TABELL 3

Antal vilodagar före förlossningen	Moderns vikt (kg)	
	50—58	60—70
	Födelsevikt (g)	
0	2.752	2.963
10	2.824	3.014
20	3.012	3.174
30	3.034	3.223
40	3.213	3.326

Kirchhoff har gjort en undersökning på 300
kvinnor som arbetade hela tiden fram till för-
lossningen och 300 som vilade under de sista
månaderna. Den första gruppens barn vägde
3.293 g och den andra 3.522 g.

Douglas redovisar följande procentuella vikt-
fördelning i ett material omfattande 1.697 ny-
födda:

TABELL 4

	Födelsevikt (lb)			
	5 ¹ / ₂	5 ¹ / ₂ —6 ¹ / ₂	6 ¹ / ₂ —7 ¹ / ₂	7 ¹ / ₂ och mera
<i>Modern slutade arbeta:</i>				
11 veckor före förlossn.	13,7	17,2	39,6	29,5
12—19	10,9	19,4	37,8	32,8
20 veckor och mera före förlossningen	6,0	20,5	35,7	37,8
Har haft hemhjälp	6,7	17,9	36,2	39,2
Har ej haft hemhjälp	9,0	21,4	40,0	29,6

Även här föreligger klara differenser.

Peller & Bass (1924) ha i Tyskland under-
sökt s. k. "Hausschwangere" och "nicht Haus-
schwangere" och funnit en signifikativ differens
(se även Kontsek 1940).

Douglas (1950) och Wawryk & Sierou

(1956) slutligen har indelat sina material efter
yrkets karaktär. Här återgivas några av de sist-
nämndas uppgifter:

TABELL 5

Yrke	Gossar			Flickor	
	Antal	Födelse- vikt (g)	Födelse- längd (cm)	Födelse- vikt (g)	Födelse- längd (cm)
Kroppsarbet.	385	3.300	50,78	3.210	50,47
Intellectuella	475	3.419	50,20	3.287	50,60
Hemmafruar	500	3.410	51,26	3.327	50,63

De sammanfattar sålunda: "It seems"— — —
"with improvement of work, conditions and
work supply, with the growth of general pro-
sperity, the limits in difference in the size of
newborns of mothers working profession and
those not working, are disappearing."

I flera länder har man gjort undersökningar
såväl i städer som på landsbygd. Här återgivas
några siffror från Nicolaëff (1929):

TABELL 6

Yrke	Gossar	Flickor
	Födelsevikt (g)	Födelsevikt (g)
Kolchosarbetare	3.207	3.148
Daglönare i städer	3.310	3.187
Yrkesarb. „ „	3.362	3.259
Intellectuella	3.389	3.299

Dessa siffror visar en märkbar skillnad mel-
lan stad och land, en skillnad som säkerligen
kan förklaras med en rysk kolchosarbetares be-
tydligt lägre levnadsstandard i jämförelse med
en industriarbetares.

I Danmark har Hansen (1928) och i England
Gibson & Mc Keown (1950) observerat, att
landsbarnen är större än stadsbarnen.

Många auktorer (Hansen 1928, Perlstein & Le-
vinson 1937, Reid & Mackintosh 1937, Lennér
1943, Kessler & Scott 1950, Quade 1956,
m. fl.) har funnit, att yrke och social ställning ej
har någon väsentlig inverkan på födelsevikt och

TABELL 7

Yrke	Födelsevikt (g)			
	M	σ	V	Antal
Lärarinnor	3.583 $\pm$ 38,8	436,6 $\pm$ 27,5	12,2 $\pm$ 0,8	127
Tjänstemän	3.544 23,6	427,5 17,0	12,1 0,4	327
Hemmafruar	3.541 12,9	422,2 9,1	11,9 0,3	1.066
Fabriksarb.	3.504 27,0	425,7 19,5	12,6 0,5	248
Fria yrken	3.498 42,7	435,9 30,2	12,5 0,9	104
Sömmerskor o. dyl.	3.474 31,5	401,9 22,3	11,6 0,6	166
Tillfällighetsarb.	3.458 40,7	458,4 29,0	13,6 0,9	125

-längd. Det bör påpekas, att dessa arbeten kommer från länder med hög levnadsstandard. Lennér skriver: "Es liess sich nicht mit Sicherheit ermitteln ob die soziale Stellung der Mutter bestimmend für die Grösse des Kindes ist, vermutlich deshalb weil in den letzten Jahrzehnten in Schweden eine Ausgleichung der sozialen Verhältnisse stattgefunden hat." Och Quade säger: "— or we might imagine, in the Scandinavian countries that environment has improved so much during the last decades that even the least well-to-do-children have obtained the external conditions necessary for letting them grow as tall as their heredity will permit them; on the other words, that the latter has become totally dominating, and that social environment is unimportant provided if it is above a certain maximum."

Jag har gjort en undersökning om förhållandet mellan moderns yrke och barnets födelsevikt (2.163 gossar; modern gift, förstföderska). Resultatet framgår av tabell 7.

En viss och tämligen lättförklarlig skillnad kunde konstateras mellan de olika yrkena. Denna skillnad är dock tämligen obetydlig.

Sammanfattningsvis kan sägas, att det föreligger en differens i födelsevikt och -längd beroende av föräldrarnas yrken och sociala ställning. Det förefaller dock som om denna differens alltmer utjämnas, i synnerhet i länder med hög levnadsstandard.

Litteraturförteckning kan erhållas från förf. (Adr. Allmänna BB, Stockholm Ö.)

300 METER ÖVER HAVET

ligger kurorten MÖSSEBERG i Västergötland på bergets sydöstra sluttning mycket vackert och vindskyddat. Moderna behandlingsresurser jämsides med behaglig komfort och vila.

Patienter lidande av tuberkulos eller svårartad psykisk sjukdom kunna ej mottagas. Snabba direkta förbindelser med Stockholm 4,5 tim. Göteborg 1,5 tim.

Läkararvoden och kostnaderna för fysikalisk terapi ersättes till en del av sjukkassan.

Inga kurplats- eller inskrivningsavgifter.

Överläkare: Rune Wikström.

Modern medicinsk undersökningsavd. Alla brukliga badformer serveras. Individuell dietmat.

Helpension från 27:— pr dag.

*Unna Er
en hälsobringande
vila på*

Mösseberg

Tel. Falköping 100 46 för upplysningar Vx.
sanatoriet Falköping 132 20